

Geachte raadsgriffie,

Op 24 oktober jl. nam Democratisch Zaanstad kennis van de brief van de Rekenkamer Zaanstad met als titel 'Monitor informatie Zaanse financiën - observaties bij Begroting 2024 tav gemeenteraad'.

Wij zijn dankbaar voor de belangrijke, onafhankelijke en kritische taak die de Rekenkamer Zaanstad voor ons verricht en vinden het van belang dat de vragen die de Rekenkamer voorstelt aan de gemeenteraad om aan het college te stellen, ook beantwoord worden.

Los daarvan wachten wij ook nog op antwoorden op de door ons aan de orde gestelde Rekenkamerbrief over de Kadernota. De reactie van het college op de Rekenkamerbrieven is voor ons van belang om te beslissen over de vraag of en zo ja, welk raadsinstrument wij in willen zetten om de adviezen en kritische vragen, om te zetten in concrete afspraken en maatregelen.

In haar brief van 24 oktober jl. adviseert de Rekenkamer aan de gemeenteraad om een aantal concrete vragen te stellen aan het college. Graag zouden wij deze beantwoord willen zien door het college, maar daarvoor hebben wij aanvullende technische informatie nodig. Daartoe stellen wij de volgende technische vragen:

De Rekenkamer Zaanstad constateert opvallende dalingen in meerjarige budgetten en adviseert de gemeenteraad hierop toelichting te vragen. Onze vraag luidt daarom als volgt:

1. Kunt u ons concreet toelichten waar deze dalingen in meerjarige budgetten door veroorzaakt wordt of zal worden, waar dat cijfermatig mee onderbouwd is, zodat inzichtelijk wordt waarom deze keuzen gemaakt zijn, per budget?
2. Naast toelichting op de redentie die ambtelijk gevolgd is, zouden wij graag ten aanzien van vraag 1, kennis nemen van of verwijzingen ontvangen naar, geraadpleegde bronnen ter onderbouwing van de voorgestelde dalingen in meerjarige budgetten die aan de gemeenteraad zijn voorgesteld.
3. Wat zijn de oorzaken van de stijging van de geraamde opbrengsten uit leges 'Algemene dienstverlening' en 'dienstverlening Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen'? Graag ontvangen wij ook ten aanzien van deze vraag, een feitelijke onderbouwing met verwijzing naar de bronnen die hebben geleid tot deze calculatie.

Ten aanzien van de paragraaf Zaandam Oost, raadt de Rekenkamer Zaanstad, de gemeenteraad aan er op te letten dat in toekomstige P&C documenten deze paragraaf aan informatiewaarde wint en inzicht geeft in de doelen die het college op de korte termijn nastreeft en de (extra) middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld. Dat advies nemen wij ter harte, vandaar onze vraag:

4. Op welke wijze(n) kan hieraan invulling geven worden als het gaat om de controlerende en kaderstellende functie van de gemeenteraad? Anders geformuleerd: welke opties zijn denkbaar om hieraan opvolging te geven?

Democratisch Zaanstad heeft bij de Kadernota 2023-2027 het risico dat renteontwikkeling in zich houdt, als punt van zorg naar voren gebracht, als het gaat om de financiële positie van Zaanstad. Bij de Kadernota is de keuze gemaakt om hier niet op te anticiperen.

5. Is de ambtelijke visie op dit punt ongewijzigd gebleven? En om welke reden(en)? Graag ontvangen wij een feitelijke onderbouwing op beide vragen.
6. Welke keuzes zijn ambtelijk gemaakt, graag voorzien van feitelijke onderbouwing, die ertoe hebben geleid dat bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit, de financiële risico's die het gevolg zijn van het scherper begroten van de verwachte renteontwikkeling en de Algemene Uitkering niet berekend c.q. meegenomen zijn?

De Rekenkamer Zaanstad adviseert de gemeenteraad om aan het college te vragen om een nadere toelichting op de nieuwe systematiek van realistischer begroten van investeringen door rekening te houden met planningsoptimisme. Graag doorgrond Democratisch Zaanstad eerst de lijn van denken, voordat wij een politieke vraag stellen over dit punt. Vandaar onze vraag:

Volgens welke criteria en hoe is deze systematiek van realistischer begroten van investeringen, gedefinieerd en onderbouwd, door rekening te houden met planningsoptimisme in theorie en in de praktijk? En op welke wijze(n) kan de gemeenteraad theoretisch en praktisch controleren dat de doelstellingen in deze worden behaald en sturing geven indien deze niet worden behaald?

De Rekenkamer Zaanstad adviseert de gemeenteraad er op te letten dat het verloop van de stelpost 'Groei van de stad' inzichtelijk te volgen is en blijft.

7. Welke mogelijkheden zijn denkbaar om opvolging te geven aan dit advies, als het gaat om de controlerende en kaderstellende functie van de gemeenteraad? Welke voorkeur en om welke reden(en) heeft de ambtelijke organisatie zelf op dit punt en op welke wijze wordt deze informatie ook inzichtelijk voor inwoners/ondernemers van Zaanstad controleerbaar en navolgbaar gemaakt?

8. Kunt u toelichten hoe het afwegingskader voor het inzetten van de stelpost 'Groei van de stad' in de praktijk wordt toegepast en volgens welke regels/criteria (met name het criterium 'kosten die meebewegen met de groei/krimp van de stad')? Welke waarden financieel, maatschappelijk, sociaal, etc. tot welke grens en met onderbouwing, hieromtrent zijn vastgesteld?